

...vred ali v Mariboru s...
...na dom za celo leto...
...pol leta 20 K, za četr...
...laven Jugoslavije 50 K...
...se pošlje na uprav...
...Slovenskega Gospodarja...
...Maribora, Korotška cesta št. 1...
...do odpovedi...
...se plačuje naprej...
...Telefon št. 229.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udja „Kmeti...“...
...dobro je...
...Uredništvo: Korotška...
...ceste št. 1. Rokopisi se ne vrnejo...
...Upravništvo sprejema naročila...
...inse in reklamacije. Član...
...inse inse po dogovoru. Za...
...krajne oglašne primere...
...Nepopolne reklamacije se...
...prejeto...
...Telefon št. 229.

14. številka

Maribor, dne 7. aprila 1921.

55. letnik.

Občinske volitve.

Zaupnike in pristaše Kmetijske zveze in Slovenske ljudske stranke prosimo, da se ravnajo po teh le navodilih:

1. Ako se v kateri občini niste se stavili in predložili kandidatne liste okrajnemu glavarstvu, storite to nemudoma.

2. Kandidatne liste morajo podpisati vsi kandidati, odborniški in namestniški s svojim polnim imenom. Na krajšati krstnih imen. Podpišite se čitljivo. Pristavite pri podpisu tudi stan in bivališče kandidata. Podpišite se n. pr. tako: 1. Jernej Ferk, posestnik, Podgradec, h. št. 24. Sprejem. 2. Friderik Menhart, viničar, Plavč, h. št. 12, Sprejem. itd.

3. Vsak kandidat se mora podpisati na zadnji strani tiskovine v isti vrsti, kakor je vpisan na prvi strani kandidatne liste.

4. Kdor ne zna ali ne more pisati naj se podkriža. Njegovo ime napise potam poleg križa kaka druga oseba, ki pa se mora podpisati kot podpisatelj in priča. Podpisati se mora z raven še druga priča. Podpisatelj mora dostaviti tudi besedo „Sprejem“.

5. Na prvi strani pod imeni kandidatov napišite natančno ime predstavnika in njegovega namestnika. Ta dva bosta na dan volitve prava člana komisije.

6. Na zadnji strani napišite pod naslov: „Pooblaščen zastopnik liste“ ime volilca zastopnika in njegovega namestnika, kateremu bo glavarstvo pošiljalo odgovor ali je kandidatna lista pravilno sestavljena in pravilno podpisana ali ne. Če lista ni prav sestavljena jo mora pooblaščen zastopnik sporazumno s strankinim volilnim odborom popraviti in takoj (ali najpozneje v treh dneh po prejemu) izročiti okrajnemu glavarstvu.

7. Če je kak kandidat podpisal dve listi, sta oba podpisa neveljavna. Na obeh listah se mora njegovo ime navedeti z drugim.

8. Neveljaven je podpis na kandidatni listi, ako je kandidat, ki zna sam podpisati svoje ime, ni sam podpisal, ampak kdo drugi. Če so nasprotniki na ta način dobili podpise po sameznih volilcev, naj dotične osebe dajo izjavo, da se jih je brez vednosti podpisalo in djalo na listo. To izjavo pošljite takoj okrajnemu glavarstvu. Kdor pa je pravilno podpisal kako kandidatno listo in se pozneje skesa, zgubi volilno pravico. Neveljavni so tudi podpisi, če je kak nasprotnik pobiral podpise, ne da bi pred-

ložil volilcu sestavo in razpored kandidatne liste. Nadalje je tudi neveljaven podpis in sploh kandidat, ki se ni 24 let star ali pa ima kako kaznen, ki ga izločuje od pasivne volilne pravice, t. j. da ne more biti izvoljen. Tiste kazni smo opisali zadnjič v „Sl. Gospodarju“.

9. Kandidatne liste izročite takoj, ko jih sestavite, osebno po zanesljivem pristavu okrajnemu glavarstvu. Pri občinskem uradu je nabit razglas, kaj se vlagajo liste. V mariborskem okraju je zadnji dan 12. aprila ob 12. uri popoldne. Zahtevajte na glavarstvu potrdilo, da ste izročili listo.

10. Sestavite po vseh občinah takoj — ako še niste — volilni odbor, ki se sedaj vsak dan shaja, izbere kandidate in ukrepa o vseh potrebnih predpripravih za volitve in razdeli delo za uspešno agitacijo od volilca do volilca. — Kompromisov ali zvez ne sklepajte z nobeno nasprotno stranjo.

11. Preskrbite si takoj prepis volilnega imenika, da boste sigurno znali, kdo je volilec in kdo ne.

12. Poročajte nam takoj o vsem, kar ste izvršili: pod katerim imenom ste sestavili kandidatno listo, koliko strank bo nastopilo v vaši občini, katera in katera bo najmočnejša, koliko glasov bo približno dobila naša.

13. Kjer se imajo občine župana in občinski odbor, bo župan ali njegov namestnik predsednik volilnega odbora ali komisije. Občinski odbor izvoli izmed volilcev še enega člana v volilno komisijo. Kjer pa je gerent in sosvet pa bo glavarstvo imenovalo volilnega komisarja in člana komisije.

14. Vsako nepravilnost, nasilje ali nepostavno postopanje od strani oblastev ali naših nasprotnikov nam takoj naznanite.

15. Volilne škrinjice bodo na volišču uvrščene po istem redu, kakor so bile predložene kandidatne liste okrajnemu glavarstvu. Vložite torej takoj kandidatne liste, da bo imela Kmetijska zveza oziroma Slov. ljudska stranka prvo škrinjico.

Tajništvo Slovenske kmetijske zveze, oziroma Slovenske ljudske stranke v Mariboru.

Samostojna — davki in vojaščina.

Samostojni apostoli: Mrmolja, Urek in Drogenik so kot predvolitveni gromovniki za izvojevanje stare kmetijske pravde lovili pošteno kmetijsko ljudstvo v samostojne mreže z obljubo: Kakor hitro pridemo samostojni kmet-

je kot poslanci v Beograd, bomo zmanjšali davke, odpravili vojaščino itd.

Pri volitvah samostojni niso dobili samo poslanskih zastopnikov, ampak imajo sedaj celo svojega ministra in bodo v najkrajšem času zasedli 3 poverjeništa pri deželni vladi v Ljubljani.

Samostojni so torej na najvišjih vladnih mestih v Beogradu in Ljubljani in pri tej priliki se pač moramo vprašati: Kako je pa s samostojno obljubo o znižanju davkov in o odpravi vojaščine?

Samostojni poslanci, minister in poverjeniki niso davkov zmanjšali — ampak so vstopili v sedanjo vlado, ki si je kupila Turke za 1 milijardo 200 milijonov in to milijonsko in milijonsko odkupnino za turška veleposilstva bodo plačevali tudi naši davkoplačevalci. Finančni minister Kumanudi že izdeluje načrt za povišanje davkov, ker Turki zahtevajo izplačilo obljubljenih milijonov in odkod naj vzame vlada te milijonske svote, ako jih ne iztisne iz naroda potom davkov.

Za povišanje davkov, katero se napoveduje, so pa samostojni presneto odgovorni, ker se strinjajo z odkupom turške veleposesti, ker so sami v vladi, ki je sklenila tako ostudno kupčijo z muslimani in bo sedaj odirala kmeta z zopet novimi davki, da bodo lahko izplačala turške bogataše. Kako je pa z vojaščino, odkar imamo v Beogradu samostojne poslance in ministra?

Doslej samostojni niti z mrazcem niso mignili, da bi se potegnili pri vojnem ministrstvu za zboljšanje razmer, pod katerimi morajo služiti vojaščino naši fantje v Macedoniji in ob albanski meji.

Samostojnim je presneto malo mar, kje in kako služijo naši kmetijski fantje vojake. Samostojna brezbriznost na pram usodi naših fantov vojakov je že taka, da so šli samostojneži v vlado, ki kuje razne bojne načrte in že vpohtevuje razne letnike pod orožje. Ako so samostojneži v vladi, potem so odgovorni tudi za vojni pohod, katerega pripravljajo v Beogradu.

Da so le: Urek, Mrmolja in Drogenik prosti vojaške suknje, kaj jim je mar, da morajo naši fantje k vojakom v Macedonijo, ob albansko mejo in sedaj še menda kam na vojsko. Glejte, taka je samostojna ljubezen do kmeta: Davki bodo zvišani, ker je vlada kupila Turke za milijonske svote in samostojni kmetje so v tej vladi, ki že kuje načrt o zvišanju davkov in kam bi porinila naše vojaštvo na vojni pohod.

Od vstopa samostojnežev v vlado imajo profit samo samostojni poslanci,

katerim je ministrski predsednik Pašič obljubil, da jim bo v zahvalo za njih vstop v vlado naklonil razne izvoznice. In res, dosedaj je bil izvoz iz naše države prost, sedaj je že za prti, baje radi suše, a v resnici pa, da se bodo zahtevale za izvoz zopet izvoznice, katerih bo deležna samostojna trojica: Urek, Mrmolja in Drogenik. Saj gospod Urek se je že hvallal po Brezicah, da si je opomogel po om izvoznico toliko, da si sedaj v časih grozne draginje lahko zida ne išo, ampak palačo kot se spodobi za samostojnega poslanca.

Naše kmetijsko ljudstvo po deželi že sedaj uvideva, da so bile samostojne obljube pred volitvami laž. Samostojni poslanci niso storili niti pčica dobrega za kmeta, ampak ga bodo secaj še pomagali odirati potom novih davkov in nepotrebnih vojnih pohodov. Samostojni apostoli so preslepili ljudstvo pri zadnjih volitvah iz grdega namena, da zlezejo v vlado in obogatijo sami sebe po vzgladu svojih duševnih čtetov — demokratov. Od samostojnega poslanstva imajo do sedaj dobiček mesar Pucej, ki je mastno plačani minister, kmet dr. Vošnjak, ki je postal poslanik za Kopenhagen, Urek, ki dobi novo hišo in še drugi samostojni poslanci, katerim na ljubo je vlada zaprla izvoz, da bodo deležni sedaj demokratskega „žegna“ izvoznico.

Tak je dosedanji potek samostojnega boja ne za izvojevanje kmetijske pravde, ampak žepne pravde samostojnih poslancev, ki so sedaj očitni dužni kmetijske koristi!

Dr. Žerjav izdaja samostojneže.

Ze od prvega pojava samostojnežev smo povdarjali, da je dr. Žerjav, veliki demokrat pred Bogom in ljudmi, oče Samostojne kmetijske stranke. A tega nam marsikdo ni verjel. V naslopnem priobčujemo pismo dr. Žerjava, nastovljeno na zaupnika Demokratske stranke na deželi. Pismo se glasi:

„Velicejneni gospod! Nova politična situacija me sili, da se tem potom zaupno obračam na Vas v zadevi bližajočih se volitev. Kakor veste, je J. D. S. do poslednjega vrgla vse moči na deželo, da zaobrbe kmetijsko gibanje na napredno stran in da prepreči vsako možnost, da bi se to gibanje na gnilo klerikalnem, s tem, da množgokje dirigira svoje lastne pristaše v kmetijsko stranko. Skoro povsod so naši ljudje ustanovili njene organizacije in mislo stranko podprli tudi še z

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

„Glej, kako se mi vsi prsti tresajo, ne morem jih držati na miru. Niti kapljice ga še nisem pil danes! Ta-le zdravnik je osel, Jim! Če ne dobim kozirka ruma, se mi bo začelo blesti. Menda se mi že itak blede! Tamle v kotu, zadaj za teboj ga vidim, starega Flina — kakor bi bil živ — Jim, jaz sem živel divje življenje in če se mi začne blesti, bom postal Kain! — Zdravnik sam je rekel, da eden kozarec me še ne bo ubil! — Zlat ti dam za kozareček ruma — Jim —“

Bolj in bolj se je razburjal — in zbal sem se za očeta, ki je bil tisti član zelo slab in popolnega miru potreben. In — saj je tudi res rekel g. zdravnik, da eden kozarec ga še ne bo ubil.

Zato sem mu dejal:

„Eden kozarec vam prinesem. Vse štih zlatov pa ne potrebujem! Tisto plačajte, kar ste očetu dolžni! Eden kozarec dobite, več pa ne!“

Ko sem mu ga prinesel, ga je poželjivo zgrabil in izpil v eni sapi.

„Ah — ah — sedaj je bolje, prav gotovo je bolje! — Povej mi, prijatelj, ali ti je zdravnik naročil, kako dolgo moram ležati v tem-le starem koritu?“

„Najmanj teden dni!“

„Groma!“ je vzkliknil. „Teden dni? — To ni mogoče! Našli bi me in mi zasodili „črno piko“! Ti potepuhi sedajle stikajo okrog in premišlujejo, kako bi mi prišli do živega! Potepuhi, ki niso znali obdržati, kar so dobili, in ki hočejo imeti, kar ni njihovo. Ali je tako početje pošteno? To bi rad vedel! Jaz pa sem štedljiv človek, svojega dobrega denarja nikdar nisem zapravljaj in tudi izgubil ga nisem! Pa ga tudi tem barabam — ne dam! To pot jim bom še eno zagodel. Ne bojim se jih!“

Tako je govoril in se s težavo poskušal dvigniti. Prijemal se je mojega ramena tako krčevito, da bi bil najrajši zakričal, in premikal noge, kakor bi bile mrtve. S slabotnim glasom govoril svoje sicer življenjapolne besede in ko je končal sedel na rob postelje, si je moral počiti od napora.

„Ta-le zdravnik me je hudo pri-

jel“, je stokal. „Kar v ušesih mi zvonilo. Položi me zopet!“

Preden sem mu mogel pomagati, je padel nazaj v posteljo. Ležal je nekaj časa nepremično.

„Jim“, je dejal končno, „si videl tistega mornarja?“

„Črna psa“ —?“ sem vprašal.

„Ah, „Črni pes“! Ničvrednejši! Pa še hujski so tisti, ki so ga poslali! — Poslušaj! — Če jaz ne bom mogel oditi in če mi prinesejo „črno piko“, — vedi, da iščejo moj stari zabor —! Ti zajašeš konja, veš —! Saj znaš jahati, znaš —? Torej ti zajašeš konja in pohitiš k — da, tako naj bo! — in pohitiš k tistemu čenčavemu zdravniku ter mu naročiš, naj skliče — svoje ljudi — vojake, stražnike — in zajeli jih bodo vse pri „Admiralu“, same nekdanje Flintove pomagače in mornarje, vse, ki so še ostali živi. Jaz sem bil Flintov prvi mornar in jaz sem edini, ki vem za prestor. Vse mi je povedal, ko je ležal na smrtni postelji, kakor bom menda jaz kmalu ležal, vidiš —! Pa besedice ne boš znil, dokler mi ne prinesejo „črne pike“, ali pa dokler ne vidiš spet tistega „Črnega psa“, ali pa mornarja z

eno nogo. Če bi tega kje zagledal, takrat pa le brž beži po ljudi —!“

„Pa kaj je to „črna pika“, kapitan sem vprašal.

„To je zadnji opomin, prijatelj! — Povem ti, če pridejo zares. Ti pa dobro pazi, Jim! Pošteno bom delal s teboj, Jim, svojo besedo ti dam na to!“

Tako je še nekaj časa zmedeno govoril in glas mu je slabel bolj in bolj. Ko sem mu dal zdravilo, ga je vzel pokorno kakor otrok, rekoč: „Ako je bil kedaj kak mornar potreben zdravila — jaz sem ga gotovo potreben!“ Nato ga je objel težek, omotici podobno spanec in pustil sem ga samega.

Kaj bi bil storil, če bi bili šli degočki svojo navadno pot, tega pa ne vem. Najbrž bi bil povedal zdravniku, kar sem čul od kapitana, kajti silno sem se bal, da ne bi kje kapitan obžaloval svojo preveliko zaupljivost in odkritosrčnost in me ubil.

Toda prišlo je vse drugače.

Moj oče je tisti večer nenačdoma umrl.

Ta dogodek je obrnil vse moje misli sli drugam.

(Dalje prihod.)